

بررسی ضرورت راه‌اندازی رادیوهای تخصصی دیگر، از نظر عوامل شبکه‌های رادیوهای تخصصی، و اولویت راه‌اندازی رادیوهای تخصصی در استان‌ها^۱

رضا خاکمردانی^۲

حسن خجسته^۳

چکیده

رادیوهای تخصصی رادیوهایی هستند که براساس موضوعی خاص شکل یافته‌اند و خارج از آن موضوع نیز برنامه‌سازی نمی‌کنند. به‌طورطبیعی این نوع شبکه‌ها مخاطبان ویژه‌ای دارند و از نظر حرفه یا شغل، سن، تحصیلات، گرایش‌ها و شرایط پرداخت موضوعاتی مثل موسیقی، هنر یا سایر موضوعات دارای هدف هستند. در معاونت صدای سازمان، در سال‌های اخیر، با توجه به رویکرد ارزش‌گذاری به مخاطبان رادیو و محور قرار دادن نیازهای مخاطبان، شبکه‌های تخصصی رادیویی راه‌اندازی شده که برنامه‌های حول محور موضوع خاصی تولید و پخش می‌شود. تاکنون در معاونت صدای سازمان، شبکه‌های تخصصی فرهنگ، معارف، ورزش، قرآن، سلامت، گفت‌وگو، تجارت، آوا و نوا راه‌اندازی شده و رادیو خانواده نیز در حال پیش تولید برای پخش برنامه است. در این مقاله با توجه به نظر عوامل شبکه‌های تخصصی رادیویی، اعم از مدیران،

---

^۱ مقاله برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد رادیو بررسی ساختار شبکه‌های تخصصی رادیویی با تکیه بر شیوه‌ها (قالب‌های) برنامه‌سازی از نظر عوامل در شبکه‌های تخصصی
^۲ کارشناسی ارشد رادیو، گرایش تهیه‌کنندگی دانشکده صدا و سیما.
^۳ دکترای مدیریت استراتژیک، عضو هیئت علمی دانشکده صدا و سیما

برنامه‌سازان (تهیه‌کنندگان، سردبیران)، کارشناسان و پژوهشگران، ضرورت راه‌اندازی شبکه‌های تخصصی مورد نیاز در کشور، بررسی و اولویت‌های پاسخ‌گویان، دقیق آورده شده است. همچنین به اولویت راه‌اندازی رادیوهای تخصصی در استان‌ها توجه شده و نظر پاسخ‌گویان در رابطه با راه‌اندازی شبکه‌های رادیویی تخصصی در استان‌ها اخذ شده است.

در این مقاله، نظر ۱۹۰ نفر از عوامل شبکه‌های تخصصی رادیویی، به شرح زیر اخذ شده که از این تعداد ۲۳ نفر مدیر، ۳۱ نفر پژوهشگر و کارشناس، ۷۹ نفر تهیه‌کننده و ۵۷ نفر سردبیر بوده‌اند.

کلیدواژه‌ها: شبکه‌های رادیویی تخصصی، شبکه‌های رادیویی تخصصی موجود در کشور، ضرورت راه‌اندازی رادیوهای تخصصی دیگر، استان‌ها و نیاز به شبکه‌های تخصصی، اولویت استانی در کشور برای ایجاد راه‌اندازی رادیوهای تخصصی.

طرح مسئله:

رادیوهای تخصصی به طور عمده در راستای برآورده کردن نیازهای مخاطبان خاص خود تلاش می‌کنند. ساختار شبکه‌های تخصصی رادیویی بر اساس مخاطب‌محوری پایه‌گذاری می‌شود و مخاطبان نیز بر اساس موضوعات خاص در این رادیوها هدف‌گذاری می‌شوند.

در کشور ما رادیوهای تخصصی محدودی راه‌اندازی شده که با محوریت یک یا چند مقولهٔ مربوط به هم برای مخاطبان خود برنامه‌سازی می‌کنند. سیاست رسانهٔ ملی در کثرت‌گرایی شبکه‌ای و ایجاد شبکه‌های رادیویی تخصصی باعث شده که مخاطبان کشور نیازهای خود را با این شبکه‌ها برآورده نمایند. این مسئله (تخصصی‌کردن شبکه‌های رادیویی) هم حفظ مخاطب و هم ماندن در عرصهٔ رقابت رسانه‌ای را، برای رسانهٔ ملی دربرداشته است. از سوی دیگر، باید اهمیت ایجاد سایر رادیوهای تخصصی مورد نیاز را در کشور، در نظر گرفت و براساس نیاز مخاطبان و برطبق نظر اصولی، این رادیوها در کشور راه‌اندازی شوند. به نیازسنجی مخاطبان در تحقیق‌های علمی می‌توان دست یافت. مسئله مطرح شده در این مقاله نظر اصولی و جمع‌بندی‌شدهٔ عوامل شبکه‌های تخصصی رادیویی در خصوص راه‌اندازی این‌گونه شبکه‌هاست.

روش گردآوری و جمع‌بندی و تدوین اطلاعات

در این مقاله، از روش پیمایش برای گردآوری اطلاعات استفاده شده است. پیمایش از متداول‌ترین روش‌هایی است که در تحقیقات علوم اجتماعی به کار می‌رود. همچنین از پرسشنامه برای به دست آوردن شاخصه‌های مورد نیاز در پژوهش، در خصوص متغیرها استفاده شده است. برای به دست آوردن اطلاعات دقیق، در طراحی **سؤالات راهنمایی زیادی برای پاسخ‌گویی گنجانده شده** و **سؤالات در طیف لیکرت طراحی شده است**. در سؤالاتی که نیاز به تشریح داشت، برای نوشتن پاسخ، در پرسشنامه‌ها محلی تعبیه شده بود.

پرسشنامه‌ها با هماهنگی مدیران شبکه‌های رادیویی تخصصی و با همکاری مسئولان واحد هماهنگی تولید و پخش شبکه‌های مورد نظر در بین نمونه‌های پژوهش توزیع شد. سپس، پرسشنامه‌ها جمع‌آوری شده و اطلاعات به دست آمده با توجه به نوع طراحی سؤال‌ها در رایانه ورود اطلاعات شد. و برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۳ استفاده شده است.

در بررسی اطلاعات به دست آمده داده‌های مفقودی لحاظ شده و با الگوی طراحی سؤال‌ها در طیف لیکرت، در صورت نیاز به امتیازدهی و اولویت‌بندی از روی امتیاز به دست آمده، به گزینه خیلی زیاد نمره ۵، به گزینه زیاد نمره ۴، به گزینه متوسط نمره ۳، به گزینه کم نمره ۲ و به گزینه خیلی کم نمره ۱ داده شده است. جواب‌های تشریحی نیز جمع‌بندی شده و ارائه شده‌اند.

پیشینه تحقیق

در این زمینه تحقیق و پژوهشی صورت نگرفته و فقط آقای ابراهیم صابری‌نژاد فارغ‌التحصیل دانشکده صدا و سیما در پایان‌نامه مقطع کارشناسی ارشد رشته ارتباطات، پیامد تخصصی شدن رادیوها از منظر استادان رشته ارتباطات را بررسی کرده است.

یافته‌های تحقیق

پاسخ‌گویان در گام اول به صورت تشریحی به سؤال پژوهش (میزان ضرورت راه‌اندازی شبکه‌های تخصصی رادیویی مورد نیاز در کشور) پاسخ داده‌اند که بعد از جمع‌بندی، به صورت جدول زیر ارائه می‌شود:

درصد معتبر	درصد	فراوانی	
۰	۱۴,۲	۲۷	بدون پاسخ
20.9	۱۷,۹	۳۴	ضرورتی ندارد
12.3	۱۰,۵	۲۰	حفظ رادیوهای تخصصی موجود و کیفی‌سازی محتوایی و برنامه‌ای
7.4	۶,۳	۱۲	به نظر ما هیچ توجهی نمی‌شود
11.0	۹,۵	۱۸	رادیو نمایش
9.8	۸,۴	۱۶	رادیو گردشگری
8.0	۶,۸	۱۳	رادیو آموزش
7.4	۶,۳	۱۲	رادیو ادبیات
5.5	۴,۷	۹	رادیو خبر
4.9	۴,۲	۸	رادیو کودک
4.9	۴,۲	۸	رادیو روستا
4.3	۳,۸	۷	رادیو محیط زیست
1.8	۱,۶	۳	رادیو سیاست
1.2	۱,۱	۲	رادیو بورس
0.6	۰,۵	۱	رادیو بحران
۱۰۰	۱۰۰	۱۹۰	جمع

همان‌گونه که در جدول مشخص است ۲۷ نفر از جواب‌دادن به این پرسش خودداری کردند و از ۱۶۳ نفر پاسخ‌گو، ۳۴ نفر بر این باورند که راه‌اندازی شبکه تخصصی رادیویی دیگری در کشور ضرورت ندارد (۲۰,۹ درصد)، و ۲۰ نفر باور دارند که باید رادیوهای تخصصی موجود حفظ شوند و به بالابردن کیفیت محتوایی و

برنامه‌های آنها اقدام گردد (۱۲,۳ درصد)، و به لحاظ اولویت ایجاد شبکه‌ها بر اساس نظر پاسخ‌گویان، به ترتیب بیشترین اولویت به رادیو نمایش و کمترین اولویت به رادیو بحران اختصاص دارد.

پاسخ‌گویان در گام دوم، به سؤال میزان ضرورت راه‌اندازی رادیوهای تخصصی در استان‌ها پاسخ دادند:

داده‌های مفقودی	ضرورت راه‌اندازی رادیوهای تخصصی در استان‌ها
۰	۰
میانگین	۲,۸۹۴۷
میانه	۳,۰۰۰۰
مد(نما)	۳,۰۰
انحراف معیار	۱,۲۳۸۴۸
واریانس	۰,۵۳۳۸۳
کمترین	۱,۰۰
بیشترین	۵,۰۰
جمع	۱۹۰

براساس اطلاعات به دست آمده از جدول بالا که برگرفته از نظر پاسخ‌گویان است، میزان اولویت راه‌اندازی شبکه‌های تخصصی رادیویی میانگین (۲,۸۹۴۷) از رقم ۵ بوده که مشخص می‌کند پاسخ‌گویان ضرورت کمتری برای راه‌اندازی شبکه‌های رادیویی تخصصی در استان‌ها در نظر گرفته‌اند.

میزان ضرورت راه‌اندازی رادیوهای تخصصی در استان‌ها از نظر پاسخ‌گویان

ارزش	فراوانی	درصد	درصد معتبر	درصد تجمعی
خیلی کم	۲۷	۱۴,۲	۱۴,۲	۱۴,۲
کم	۵۰	۲۶,۳	۲۶,۳	۴۰,۵
متوسط	۵۴	۲۸,۳	۲۸,۳	۶۸,۹
زیاد	۳۴	۱۷,۹	۱۷,۹	۸۶,۸
خیلی زیاد	۲۵	۱۳,۲	۱۳,۲	۱۰۰
جمع	۱۹۰	۱۰۰	۱۰۰	

پاسخ‌گویان در گام بعدی، به سؤال اولویت راه‌اندازی شبکه‌های تخصصی رادیویی موجود کشور در استان‌ها پاسخ دادند:

رادیو خانواده	رادیو نوا	رادیو آوا	رادیو سلامت	رادیو گفت‌وگو	رادیو تجارت	شبکه ورزش	شبکه قرآن	شبکه معارف	شبکه فرهنگ	
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	داده‌های مفقودی
۲,۷۰۰	۲,۱۰۰	۲,۵۲۳	۳,۳۳۸	۲,۷۳۸	۲,۲۴۲	۲,۷۰۰	۲,۲۶۳	۲,۲۸۹	۳,۰۳۱	میانگین
۲,۰۰۰	۲,۰۰۰	۲,۰۰۰	۴,۰۰۰	۳,۰۰۰	۲,۰۰۰	۳,۴۰۰	۲,۰۰۰	۲,۰۰۰	۳,۰۰۰	میان
۲,۰۰	۲,۰۰	۱,۰۰	۴,۰۰	۳,۰۰	۳,۰۰	۲,۰۰	۱,۰۰	۱,۰۰	۳,۰۰	مد(نما)
۱,۳۸۸	۱,۱۰۹	۱,۳۴۰	۳,۱۳۱	۲,۱۲۱	۱,۰۷۶	۱,۲۹۶	۱,۲۷۴	۱,۳۱۵	۱,۲۹۲	انحراف معیار

۱,۹۲۵	۱,۲۱۲	۱,۷۹۵	۸۸۳۱	۱,۲۳۳	۷۵۱۱	۶۷۸۱	۳۸۲۱	۱,۷۳۰	۱,۲۷۰	واریانس
۱,۰۰۰	۱,۰۰۰	۱,۰۰۰	۱,۰۰۰	۱,۰۰۰	۱,۰۰۰	۱,۰۰۰	۱,۰۰۰	۱,۰۰۰	۱,۰۰۰	کمترین
۵,۰۰۰	۵,۰۰۰	۵,۰۰۰	۵,۰۰۰	۵,۰۰۰	۵,۰۰۰	۵,۰۰۰	۵,۰۰۰	۵,۰۰۰	۵,۰۰۰	بیشترین
۱۹۰	۱۹۰	۱۹۰	۱۹۰	۱۹۰	۱۹۰	۱۹۰	۱۹۰	۱۹۰	۱۹۰	جمع

همان طور که جدول صفحه قبل نشان می‌دهد شبکه سلامت با میانگین (۳,۳۶۸) در اولویت اول و رادیو نوا با میانگین (۲,۱۰۰) در رتبه آخر قرار دارد. اما از نظر پاسخ‌گویان نیاز به وجود شبکه سلامت که در اولویت اول قرار دارد، کمی بالاتر از متوسط است.

میزان اولویت شبکه سلامت بر اساس نظر پاسخ‌گویان

ارزش	فراوانی	درصد	درصد معتبر	درصد تجمعی
خیلی کم	۲۰	۱۰,۵	۱۰,۵	۱۰,۵
کم	۲۲	۱۱,۶	۱۱,۶	۲۲,۱
متوسط	۵۱	۲۶,۸	۲۶,۸	۴۸,۹
زیاد	۶۲	۳۲,۶	۳۲,۶	۸۱,۶
خیلی زیاد	۳۵	۱۸,۴	۱۸,۴	۱۰۰
جمع	۱۹۰	۱۰۰	۱۰۰	

میزان اولویت شبکه فرهنگ بر اساس نظر پاسخ‌گویان

ارزش	فراوانی	درصد	درصد معتبر	درصد تجمعی
خیلی کم	۲۷	۱۴,۲	۱۴,۲	۱۴,۲
کم	۴۱	۲۱,۶	۲۱,۶	۳۵,۸
متوسط	۵۴	۲۸,۴	۲۸,۴	۶۴,۲
زیاد	۳۵	۱۸,۴	۱۸,۴	۸۲,۶
خیلی زیاد	۳۳	۱۷,۴	۱۷,۴	۱۰۰
جمع	۱۹۰	۱۰۰	۱۰۰	

میزان اولویت رادیو گفت‌وگو بر اساس نظر پاسخ‌گویان

ارزش	فراوانی	درصد	درصد معتبر	درصد تجمعی
خیلی کم	۲۶	۱۳,۷	۱۳,۷	۱۳,۷
کم	۵۸	۳۰,۵	۳۰,۵	۴۴,۲
متوسط	۶۱	۳۲,۱	۳۲,۱	۷۶,۳
زیاد	۳۰	۱۵,۸	۱۵,۸	۹۲,۱
خیلی زیاد	۱۵	۷,۹	۷,۹	۱۰۰
جمع	۱۹۰	۱۰۰	۱۰۰	

میزان اولویت رادیو خانواده بر اساس نظر پاسخ‌گویان

ارزش	فراوانی	درصد	درصد معتبر	درصد تجمعی
خیلی کم	۴۷	۲۴,۷	۲۴,۷	۲۴,۷
کم	۴۹	۲۵,۸	۲۵,۸	۵۰,۵
متوسط	۳۷	۱۹,۵	۱۹,۵	۷۰
زیاد	۲۸	۱۴,۷	۱۴,۷	۸۴,۷
خیلی زیاد	۲۹	۱۵,۳	۱۵,۳	۱۰۰
جمع	۱۹۰	۱۰۰	۱۰۰	

میزان اولویت شبکه ورزش بر اساس نظر پاسخ‌گویان

ارزش	فراوانی	درصد	درصد معتبر	درصد تجمعی
خیلی کم	۴۰	۲۱,۱	۲۱,۱	۲۱,۱
کم	۵۲	۲۷,۴	۲۷,۴	۴۸,۴
متوسط	۴۷	۲۴,۷	۲۴,۷	۷۳,۲
زیاد	۲۷	۱۴,۲	۱۴,۲	۸۷,۴
خیلی زیاد	۲۴	۱۲,۶	۱۲,۶	۱۰۰
جمع	۱۹۰	۱۰۰	۱۰۰	

میزان اولویت رادیو آوا بر اساس نظر پاسخ‌گویان

ارزش	فراوانی	درصد	درصد معتبر	درصد تجمعی
خیلی کم	۵۴	۲۸,۴	۲۸,۴	۲۸,۴
کم	۵۱	۲۶,۸	۲۶,۸	۵۵,۳
متوسط	۳۹	۲۰,۵	۲۰,۵	۷۵,۸
زیاد	۲۳	۱۲,۱	۱۲,۱	۸۷,۹
خیلی زیاد	۲۳	۱۲,۱	۱۲,۱	۱۰۰
جمع	۱۹۰	۱۰۰	۱۰۰	

میزان اولویت شبکه معارف بر اساس نظر پاسخ‌گویان

ارزش	فراوانی	درصد	درصد معتبر	درصد تجمعی
خیلی کم	۷۲	۳۷,۹	۳۷,۹	۳۷,۹
کم	۴۶	۲۴,۲	۲۴,۲	۶۲,۱
متوسط	۳۴	۱۷,۹	۱۷,۹	۸۰
زیاد	۲۱	۱۱,۱	۱۱,۱	۹۱,۱
خیلی زیاد	۱۷	۸,۹	۸,۹	۱۰۰
جمع	۱۹۰	۱۰۰	۱۰۰	

بررسی ضرورت راه‌اندازی رادیوهای تخصصی دیگر... / ۱۳۱

میزان اولویت شبکه قرآن بر اساس نظر پاسخ‌گویان

ارزش	فراوانی	درصد	درصد معتبر	درصد تجمعی
خیلی کم	۷۵	۳۹,۵	۳۹,۵	۳۹,۵
کم	۳۶	۱۸,۹	۱۸,۹	۵۸,۴
متوسط	۴۷	۲۴,۷	۲۴,۷	۸۳,۲
زیاد	۱۸	۹,۵	۹,۵	۹۲,۶
خیلی زیاد	۱۴	۷,۴	۷,۴	۱۰۰
جمع	۱۹۰	۱۰۰	۱۰۰	

میزان اولویت رادیو تجارت بر اساس نظر پاسخ‌گویان

ارزش	فراوانی	درصد	درصد معتبر	درصد تجمعی
خیلی کم	۵۹	۳۱,۱	۳۱,۱	۳۱,۱
کم	۵۲	۲۷,۴	۲۷,۴	۵۸,۴
متوسط	۶۰	۳۱,۶	۳۱,۶	۹۰
زیاد	۱۲	۶,۳	۶,۳	۹۶,۳
خیلی زیاد	۷	۳,۷	۳,۷	۱۰۰
جمع	۱۹۰	۱۰۰	۱۰۰	

میزان اولویت رادیو نوا بر اساس نظر پاسخ‌گویان

ارزش	فراوانی	درصد	درصد معتبر	درصد تجمعی
خیلی کم	۶۶	۳۴,۷	۳۴,۷	۳۴,۷
کم	۶۹	۳۶,۳	۳۶,۳	۷۱,۱
متوسط	۳۵	۱۸,۴	۱۸,۴	۸۹,۵
زیاد	۱۰	۵,۳	۵,۳	۹۴,۷
خیلی زیاد	۱۰	۵,۳	۵,۳	۱۰۰
جمع	۱۹۰	۱۰۰	۱۰۰	

سپس، پاسخ‌گویان به سؤال اولویت استان‌ها در راه‌اندازی شبکه‌های تخصصی رادیویی جواب دادند:

درصد معتبر	درصد	فراوانی	
۰	26.8	۵۱	جواب نداده
23.0	16.8	۳۲	استان‌های دارای زبان خاص
16.5	12.1	۲۳	استان‌های محروم
13.7	10.0	۱۹	استان‌های پرجمعیت
13.7	10.0	۱۹	استان‌های مرزی
7.2	5.3	۱۰	استان اصفهان
5.0	3.7	۷	استان فارس
5.0	3.7	۷	استان آذربایجان شرقی
4.3	3.2	۶	استان خراسان رضوی
3.6	2.6	۵	استان خوزستان
2.9	2.1	۴	استان آذربایجان غربی
2.2	1.6	۳	استان گیلان
1.4	1.1	۲	استان مازندران
0.7	0.5	۱	استان سیستان و بلوچستان
0.7	0.5	۱	استان کردستان
۱۰۰	۱۰۰	۱۹۰	جمع

همان‌طور که از جدول بالا مشخص است پاسخ‌گویان اولویت‌های استانی را در مرحله اول به صورت کلی با الفاظ استان‌های دارای زبان خاص، استان‌های محروم، استان‌های پرجمعیت و استان‌های مرزی مشخص کرده‌اند. که بیشترین اولویت مربوط به استان اصفهان و کمترین اولویت به استان‌های سیستان و بلوچستان و کردستان اختصاص دارد.

نتایج

۱) ضرورت راه‌اندازی دیگر شبکه‌های رادیویی تخصصی مورد نیاز در کشور از کل پاسخ‌گویان ۲۷ نفر از پاسخ به این پرسش خودداری کرده‌اند. از ۱۶۳ نفر ۳۴ نفر بر این باورند که راه‌اندازی شبکه تخصصی رادیویی دیگری در کشور ضرورت ندارد (۲۰,۹ درصد)، و ۲۰ نفر بر این نظرند که باید رادیوهای تخصصی موجود حفظ شوند و کیفی‌سازی محتوایی و برنامه‌ای آنها باید مدنظر قرار گیرد (۱۲,۳ درصد). ۱۲ نفر نیز باور داشتند که به نظر آنها هیچ توجهی نمی‌شود (۷,۴ درصد). اولویت‌های ایجاد شبکه‌ها بر اساس نظر پاسخ‌گویان به ترتیب اولویت عبارت‌اند از رادیو نمایش با فراوانی ۱۸ نفر (۱۱,۰۰ درصد)، رادیو گردشگری با فراوانی ۱۶ نفر (۹,۸ درصد)، رادیو آموزش با فراوانی ۱۳ نفر (۸,۰۰ درصد)، رادیو ادبیات با فراوانی ۱۲ نفر (۷,۴ درصد)، رادیو خبر با فراوانی ۹ نفر (۵,۵ درصد)، رادیو کودک با فراوانی ۸ نفر (۴,۹ درصد)، رادیو روستا با فراوانی ۸ نفر (۴,۹ درصد)، رادیو محیط زیست با فراوانی ۷ نفر (۴,۳ درصد)، رادیو سیاست با فراوانی ۳ نفر (۱,۸ درصد)، رادیو بورس با فراوانی ۲ نفر (۱,۲ درصد) و رادیو بحران با فراوانی ۱ نفر (۰,۶ درصد). درصد موارد از مورد ضرورتی ندارد تا آخر، از ۱۶۳ نفر محاسبه شده است.

۲) میزان ضرورت راه‌اندازی رادیوهای تخصصی در استان‌ها

بر اساس اطلاعات به دست آمده، میزان اولویت راه‌اندازی شبکه‌های تخصصی رادیویی میانگین (۲,۸۹۴۸) از رقم ۵ بوده و مشخص می‌کند که پاسخ‌گویان ضرورت کمتری برای راه‌اندازی شبکه‌های رادیویی تخصصی در استان‌ها در نظر گرفته‌اند. بر اساس نظر پاسخ‌گویان از مجموع ۱۹۰ نفر (بدون داده‌های مفقودی) ۵۴ نفر (۲۸,۳ درصد) گزینه متوسط و ۵۰ نفر (۲۶,۳ درصد) گزینه کم را انتخاب کرده بودند. همچنین ۳۴ نفر (۱۷,۹) گزینه زیاد، ۲۷ نفر (۱۴,۲ درصد) گزینه خیلی کم، و ۲۵ نفر (۱۳,۱ درصد) گزینه خیلی زیاد را علامت زده بودند. در نهایت، پاسخ‌گویان با میانگین (۲,۸۹۴۸) ضرورت کمتری برای راه‌اندازی شبکه‌های رادیویی تخصصی در استان‌ها قائل هستند.

۳) اولویت راه‌اندازی شبکه‌های تخصصی رادیویی در استان‌ها

برای به دست آوردن اولویت‌ها از طیف لیکرت در طراحی سؤالات استفاده شده بود. در طیف لیکرت عبارت خیلی زیاد با رقم ۵، عبارت زیاد با رقم ۴، عبارت متوسط با رقم ۳، عبارت کم با رقم ۲ و عبارت خیلی کم با رقم ۱ تفسیر شده است. شبکه سلامت با میانگین (۳,۳۶۸) در اولویت اول و رادیو نوا با میانگین (۲,۱۰۰) در رتبه آخر قرار دارد. اما از نظر پاسخ‌گویان نیاز به وجود شبکه سلامت که در اولویت اول قرار دارد، کمی بالاتر از متوسط است. اولویت‌های دیگر به ترتیب میانگین بیشتر به کمتر، عبارت‌اند از: شبکه فرهنگ با میانگین (۳,۰۳۱)، رادیو گفت‌وگو با میانگین (۲,۷۳۶)، شبکه ورزش و رادیو خانواده مشترکاً با میانگین (۲,۷۰۰)، رادیو آوا با میانگین (۲,۵۲۳) شبکه معارف با میانگین (۲,۲۸۹)، شبکه قرآن با میانگین (۲,۲۶۳) و رادیو تجارت با میانگین (۲,۲۴۲).

۴) اولویت استان‌ها در راه‌اندازی شبکه‌های تخصصی رادیویی

پاسخ‌گویان اولویت‌های استانی را در مرحله اول، به صورت کلی با الفاظ استان‌های دارای زبان خاص، استان‌های محروم، استان‌های پرجمعیت و استان‌های مرزی مشخص کرده‌اند و در مرحله دوم که برگرفته از نظر پاسخ‌گویان است، بیشترین اولویت مربوط به استان اصفهان و کمترین اولویت به استان‌های سیستان و بلوچستان و کردستان اختصاص دارد. از مجموع ۱۹۰ نفر پاسخ‌گو، ۵۱ نفر (۲۶,۳ درصد) به این سؤال پاسخ نداده‌اند. ناگزیر، برای اولویت‌بندی از اطلاعات ۱۳۹ نفر استفاده کردیم و با درصد معتبر اولویت‌های جواب داده شده به شرح زیر است:

استان‌های دارای زبان خاص با فراوانی ۳۲ نفر (۲۳,۰۰ درصد)، استان‌های محروم با فراوانی ۲۳ نفر (۱۶,۵ درصد)، استان‌های پرجمعیت با فراوانی ۱۹ نفر (۱۳,۷ درصد)، استان‌های مرزی با فراوانی ۱۹ نفر (۱۳,۷ درصد)، استان اصفهان با فراوانی ۱۰ نفر (۷,۲ درصد)، استان فارس با فراوانی ۷ نفر (۵,۰۰ درصد)، استان آذربایجان شرقی با فراوانی ۷ نفر (۵,۰۰ درصد)، استان خراسان رضوی با فراوانی ۶ نفر (۴,۳ درصد)، استان خوزستان با فراوانی ۵ نفر (۳,۶ درصد)، استان آذربایجان غربی با فراوانی ۴ نفر (۲,۹ درصد).

درصد)، استان گیلان با فراوانی ۳ نفر (۲,۰۲ درصد)، استان مازندران با فراوانی ۲ نفر (۱,۴ درصد)، استان سیستان و بلوچستان با فراوانی ۱ نفر (۰,۵ درصد) و استان کردستان با فراوانی ۱ نفر (۰,۵ درصد).

منابع

خجسته، حسن، ۱۳۸۷. *رادیو، مدیریت و جامعه*، تهران، دفتر پژوهش‌های رادیو.
مقاله حاضر بر اساس اطلاعات به دست آورده از پژوهش میدانی نوشته شده و از منابع و مآخذ دیگری بهره گرفته نشده است.